

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

4. Quantis sceleribus oplerumq[ue] diuitiæ acquirantur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

nisi prædæ causa amant, quis vult vigilias, famem, sitim, frigora, æstum, morbos, & mala cuncta militaria enarrare? Quam multorum nummum causa subeunt sub falas, vt Comicus loquitur? applicant scalas, conscendunt muros, neque sciunt, vnde contorta falarica veniat; aut vnde fulminent e manibus aut turribus, aut propugnaculis tormenta. Vno verbo, hi Martij pupilli vel dandis, vel accipiendis vulneribus stipendia merentur, semper vel suo sanguine cruenti, vel alieno, seu occidant, seu occidantur. Nemo mihi obijciat eos, qui domi sessitantes fœnus exercent, & per vsuras, aut alios dolos fraudesque rem suam augent. Hi enim nec interdium dormiunt, nec noctu quiescunt, semper sunt in suo calculo, semper computant, semper scribunt, legunt, relegunt, semper vigilantes sibi somnia fingunt. Quid multis opus est? ipsum aurum, teste S. Augustino, prouidens hominibus natura, cum labore fecit queri, quod noluerat inueniri. Addit paulò post: *Aurum quod avaritia perquirat, quod avaritia cupit, quod sollicitudo custodit: aurum materia laborum, periculum possidentium: aurum enervatio virtutum; aurum malus dominus, proditor seruus.*

S. Augustin.
lib. de verbis
Apost.
serm. 2.

IV.

Neque enim sufficit in acquirendo auro esse laborem, qui tamen solus plurimos à virtute sectanda absterret, sed insuper plerumque habet avaritiam, fraudes, cædes, & meditata scelera connexa. Celebris fuit sententia Pythagoræ: *Imaginem Dei, ne geras in annulo.* Aiunt Pythagoram vel è diuinis libris, vel è diuinis viris, vel rationis ductu intellexisse, animam hominis esse imaginem Numinis; hanc ergo noluit in annulo aureo vel sculpendam, vel gerendam, sicut gemmæ in pala annuli gestantur. Quo symbolo voluit monere, ne mentem animamque nostram auro includamus, more eorum, qui nihil aliud cogitant, nihil aliud amant, nihil aliud sitiunt, nihil aliud quærunt, & negotiantur, nisi aurum & diuitias, atque ita animam suam, imaginem Dei, captiuam tenent, auro non decorantes, sed maculantes. Huc respexit ille, qui Syllæ nescio qua de re sese iactanti dixisse legitur: *Quo modo vir bonus esse potes, qui tantas possideas opes, cum à patre nihil tibi sit relictum? Qui nescit flagitijs parari opes, interroget corruptores euerforesque testamentorum, examinet fures, abigeos, prædones, latrones; consideret vsurarios, mangones, & Iudæos nostrates; & quos non?*

Plutarch. in
vita Syllæ.

Vt

Ut pecuniæ habeantur, profigatur fides, proditur patria, amittitur cælum, venditur anima diabolo, traditur Deus Iudæo. Neque enim satis est, Iudam hoc semel fecisse, adhuc hodie reperiuntur, qui ut nummos referant, deferunt hostiam consecratam, ad recutitos, impijs cultris conuulnerandam. Quis honor, quæ honestas, quæ nobilitas inesse potest auri argenti que sacculis, aut prædijs in hunc modum acquisitis? Et tamen quoties nobilitas non nisi his artibus comparatur?

Quod, apud puræ Latinitatis, sed non item puræ castitatis authorem Pandalus ostendit, qui *lenocinij mercede sortitus est Comitatum, & auream bullam sua nobilitatis posteritati* nulla virtute comparatam demonstrauit. Cuius exemplo scriptor hæc subiungit. *In nobilitate multi sunt gradus, nisi Mariane; & sanè, si cuiuslibet originem quæras (sicut mea sententia fert) aut nullas nobilitates inuenias, aut admodum paucas, qua sceleratum non habuerunt ortum. Cùm enim hos dici nobiles videamus, qui diuitijs abundant, diuitia verò rarè virtutis sunt comites, quis non videt ortum esse nobilitatis degenerem? Hunc usura ditauerunt: illum spolia: proditiones alium: hic veneficijs ditatus est: ille adulationibus: huic adulteria lucrum præbent: nonnullis mendacia profunt: quidam faciunt ex coninge questum: quidam ex natis: plerisque homicidia iuuant. Rarus est, qui iuste diuitias congregat. Nemo fastum amplum facit, nisi qui omnes mesit herbas. Congregant homines diuitias multas; nec unde veniant, sed quam multa veniant, querunt. Omnibus is versus placet:*

Vnde habeas quarit nemo: sed oportet habere.

Postquam verò plena est arca, tunc nobilitas poscitur: qua sic quesita, nihil est aliud, quam primum iniquitatis. Et paulò post. Non miror aureas vestes, equos, canes, ordinem famulorum, lautas mensas, marmoreas ades, villas, prædia, piscinas, iurisdictiones, siluas: nam hæc omnia stultus assequi potest, quem si quis nobilem dixerit, ipse fiet stultus. Hæc de nobilitate emta, non de illis, quos virtus, aut fortitudo bellica, scientiæ ué nobilitauerunt. Huius enim nobilitatis origo honore dignissima semper iudicata est: empta autem nobilitas tanti faciendæ est, quanti pecunia, quæ utique non ornat eos, à quibus fuit, per furta, aut fraudes comparata. Quæ cum ita sint, sonne merito Christus diuitias cum spinis comparauit, quæ & pul-

E

chritudine

V.
Imperialis
Secretarius
in hist. de Em-
ryalo.